

O corespondintia interesanta.

Moldova, Iassii 16 Iuliu 1855.

Corespondintia din Telegrafulu Romanu, publicata in Nr. 54 alu Gazetei de Transilvania, a facutu curioasa impressiune pe la noi. Fratele banatianu, autoriulu acelu articulu, vorbesce ca unu maiestru de dantiu. Cu tote aceste nu ne-a facutu nici se ridemu nici se invatiamu ceva. Dara cine se fia acesta Don-Chisiotu alu ideiloru Telegrafului Romanu sau alu cugetariloru Romaniei literarie? Se nu fie ore vre unu suditu rusescu remasu in urm'a resboiului orientalu? Noi nu ne acceptamu se vedemu pe fratii banatieni atatu de inapoieti in idei si atatu de fanatici pentru doctrine seci. Celu pucinu ne place a crede ca dor' opinionea dsale. n'o fi publica sau generala*). Ce Dumnedieu! pentru ce atata inversiunare in contra latinismului? Au dora se temu fratii Banatieni ca adoptanduse cuvinte sau litere latine ne vomu latinisa si religiunea? Ce idei paradossale suntu acestea? Ore pentru acesta traimu in secolulu alu XIX lea . . ?. Intielegu ca trebuie se tienemu legea parintiloru nostri, fara a alerga la critica sau la convingere daca alta este mai buna sau mai rea de catu a nostra. Dar' pentru ce se fimu atata de rei la inima in catu se ne facemu a crede ca cei ce propaga cultur'a limb'ei dupe atare sau atare principie, trebuie se aiba unu scopu ascunsu in contr'a dogmeloru insesi? Asta o repetu : numai o stupiditate sen o premeditata cabala de a aduce neunire intre frati pote sustiene asemenea idei. Au dora fiindu ca suntemu православнои nu trebuie se avemu literile cari ni se cuvina? Suntu turci cari se inchina lui Mahometu, suntu alti turci cari se inchina lui Christu, adica

православнои; cu tote aceste si unii si altii au limb'a si literele loru. Mai suntu Greci de ritulu orientalu, православнои; suntu erasi greci catolic' romani; cu tote aceste au limb'a si literele loru proprii.

Dar' germanii cate relegi au si cate limbi seu cate modruri de scriere? Magiarii la us'a Dloru vostre: catolici, reformati, unitari n'au totu unu modru de scriere, totu o literatura? —

Astu-modru aru pute se se urmeze cu tota lumea : legea e lege si limb'a e limba. Pentru ce n' amu pute se avemu noi literele romane si se remanemu totu православнои? Eu aice nu vedu nici o smintela alta de catu consecuintia ca ne-amu face mai uniti intre noi in literatura si mai cunoscuti Europei.

Credea fratii Banatieni, Sibieni, Brasioveni, Maramuresieni si altii cari mai suntu inca pote retaciti, ca in Principatele nostre de si se vede a fi ore care divergintia de opiniuni asupra cultoref limb'ei, inse nu essiste acelu fanaticismu stupidu in contra litereloru strabune; noi ridemu si ne intristamu de lupt'a ce vedemu pentru acesta intre fratii din Austria!! Noi toti dorimu literele si in currendu le vomu adopta, numai se ne vina ap'a la mora. Suntemu convinsi ca pana nu vomu ave literele nostre strabune, literele latinesci nu putemu ave nici gramatica, nici limba sistemisata, prin urmare nici literatura recomandabila nici vadia inaintea poporeloru civilisate si aceloru rudite cu noi din apusu; iar' daca aru fi ca se tienemu a remane unde suntemu seu a degenera mai in reu atuncea e alta vorba: ne-amu lua de mana cu corespondintele Telegrafului; ne-amu inverti cu citatiuni din Xopagie, si amu bine-cuventá pre православнои cu cuvinte latinesci ca Dlui. —

*) Respunda Dloru, ca Dloru suntu compromisi si atacati in acelu articulu. — R.

ЕПІСТОЛА VIII.

Лінсіка, 12. Ізніа 1855.

Скóлеле реале дін Лінсіка се композит дін патрѣ классе. Ла скóлеле ачестеа се прімескз копії карі аз трекѣтз прін скóлеле елементаре ші скóлеле прімаре (Mittelschulen) ші сѣнт дн вѣрстѣ де 11 пѣлѣ ла 12 ані. Еї пѣтескѣ не анѣ зан опораріа де 30 талері.

Обіектеле де дивѣдѣтѣрѣ сѣнт ші аічі: А) Реліцізнеа, В) літвіале, С) штіпцеле ші анѣте челе исторіко-географіче, математіче ші патѣрале.

А) Реліцізнеа се пропѣне дн тóте патрѣ класселе, апрóне ка ші дн челе треі классе сѣперіóre але скóлелорѣ пентрѣ четѣдіані, пѣмаі дн прівінца методѣзі есте чева діфферінцѣ, черѣнѣссе тотѣ де о датѣ дела скóларі ка сѣ пѣтрѣндѣ обіектѣлѣ маі адѣкѣлѣ. Кѣрѣлѣлѣ ачестеа се дивіде кѣ исторіа вісерічеі крештіне.

В) Літвіале, ші а пѣте:

а) літѣа ѣрманѣ се пропѣне дн тóте класселе, дичепѣндѣ дін челе маі де діосѣ кѣ элементеле граматічеі дн сѣдїте де ессерчіце не прекѣрѣтате кѣ гѣра ші дн скрісѣлѣ, пѣлѣ че скóларіі кѣштїтїлѣ о деплілѣ дестерітате дн дншїрареа ідеїлорѣ лорѣ. Дѣлѣлѣ ачестеа: четїре дін азторіі классічі ѣрмані просаічі ші поетїчі; исторіа літератереі ѣрмане. Ессерчіцеле стилістїче се композитѣ, черѣндѣ дела скóларі дін классѣ тотѣ маі тѣлѣлѣ депрїндере дн еснѣперее ідеїлорѣ.

б) літѣа франчѣзѣ се днѣвацѣ ассеміне дн тóте класселе, кѣте 5 óре не септѣтѣлѣ. Дн класса чеа маі днѣлѣлѣ се чїтескѣ вѣкѣдї дін Voltaire, Moliere, Racine ші алді. Скóларіі се депрїндѣ дн компознере ші дн ворѣре, ші факѣ днчерѣтїре де а пропѣне еї днсіші дїверсе обіекте де дивѣдѣтѣрѣ дн літѣа франчѣзѣ.

с) літѣа енглѣзѣ се пропѣне дн челе треі классе сѣперіóre кѣте 4 óре не септѣтѣлѣ. Дн класса чеа маі днѣлѣлѣ скóларіі четескѣ вѣкѣдї дін Schakspeare, дін Lord Byron, традѣкѣ дін ѣрѣтѣлѣшїте ші дін фрѣнчешїте дн енглезешїте, се депрїндѣ дн компознері лібере ші дн ворѣре.

д) літѣа латїнѣ есте факѣлататїлѣ: се днѣвацѣ граматїка кѣ дїверсе ессерчіце; дн класса чеа маі днѣлѣлѣ се четешїте ші се традѣче Julius Caesar.

С) штіпцеле, ші а пѣте:

а) исторіа се днчепе дн класса чеа маі де діосѣ аз исторіа веке ші се комплінешїте дн

класса чеа маі днѣлѣлѣ кѣ исторіа модернѣ, днчепе се дѣ о маі ларгѣ дѣсволтаре исторіеі ѣрманеі, каре фїгѣрѣзѣлѣ апрóне есклѣсїве дн класселе де мїзлокѣ. Кѣ стѣділѣлѣ исторіеі се знешїте стѣділѣлѣ географіеі; кѣ тóте ачестеа се фаче ші зан кѣрѣс сепаратѣ де географіе еарѣшї кѣ маі тѣлѣлѣ лѣаре а мїнте асѣра географіеі ѣрманеі.

б) Математїка се пропѣне дн тóте класселе кѣте 5 саз 6 óре не септѣтѣлѣ, ші а пѣте дн

Класса IV (адекѣ чеа маі де діосѣ) а) геометрїа дела челе дїнтѣлѣ элементе пѣлѣ ла теорема лзі Пітагора інclusive, кѣ тѣлѣте провлетате пентрѣ лѣкрареа а касѣ. б) Арїтметїка, фрѣнтѣреле композне ші дечїмале, пропорцізіале арїтметїче ші геометрїче кѣ аплїкареа лорѣ ла дїверсе калкѣлѣ нечессаре пентрѣ віеаца практїкѣ, рѣгѣла катенарїлѣ, рѣгѣла содіетѣдїї сімплѣ ші композѣ.

Класса III. а) Геометрїа: лініі дренте ші зпгїзрї дн черкѣ, фїгѣре ректїлініі днскріссе дн черкѣ, ші чїркѣскріссе черкѣлѣлѣ; сімілітѣдінеа фїгѣрелорѣ; пропорцізі дн черкѣ; тѣсѣрареа фїгѣрелорѣ, пѣтерѣлѣ лзі Лїдолѣлѣ; тѣсѣрѣ рѣдѣсѣлѣ, etc. — кѣ тѣлѣте провлетате дн скрісѣ; Стереометрїа пѣлѣ ла зпгїзрїле планѣрїлорѣ ші днклїнѣчїлорѣ. б) Арїтметїка днпералѣ: теорїа каптїтѣдїлорѣ опнѣсе; калкѣлѣлѣ алѣнѣрїкѣлѣ, потендіареа кѣ еспоненді посїтїві, негатїві ші фрѣндї; екѣадїзіні де градѣлѣ днѣлѣлѣ кѣ зна ші маі тѣлѣте некѣпоскѣлѣ, дѣлѣ колѣпчїзнеа де ес-септїле а лзі Hering.

с) Калкѣлѣлѣ негѣдѣжторескѣ: рѣгѣла де треі сімплѣ ші композѣ, калкѣлѣлѣ катенарїлѣ, алѣ содіетѣдїї, алѣ местекѣтѣрїеі, алѣ прочептелорѣ; маі не зрїтѣ провлетате сімпле дін калкѣлѣлѣ камбіалѣ.

Класса II. а) Стереометрїа планѣ ші сферїкѣ кѣ дїверсе провлетате дін Астронміе ші Географїа математїкѣ. б) Арїтметїка днпералѣ: екѣадїзіні патратїче кѣрате ші імпѣре, прогрессїзіні арїтметїче; логарїтміі ші аплїкареа лорѣ ла калкѣлѣлѣ інтересселорѣ ші алѣ венїтѣрїлорѣ; екѣадїзіні діофантїче компїнѣчїзіні ші пертѣзѣчїзіні, варїѣчїзіні, теорема біномїалѣ ші поліномїалѣ. с) калкѣлѣлѣ негѣдѣжторескѣ; компарѣчїзнеа тѣсѣрїлорѣ ші а пондѣрїлорѣ днѣлѣ прочепте, калкѣлѣлѣ де кѣштїлѣ ші де пѣгѣлѣ, калкѣлѣлѣ камбіалѣ.

Класса I. а) Географїа математїкѣ кѣ тѣлѣте провлетате дін Тригонометрїа сферїкѣ. б) Гео-

. Іюліа 13. Іюліа 1855.

метрія аналітикъ: determinarea unui planș și planș prin coordinate; експедиція ліній дрепте ші а черкълзі, сліпса, паравола ші іпервола; секційнеа сфери, deducșă din secțiuni конълзі. с) Аріметика генералъ: десволтаirea фронтърілоръ ші серіі infinite prin методълъ коефіціентілоръ nedeterminați; деслегарea експедицілоръ de gradș 2-ле ші 3-ле кь ацісторіалъ функціонілоръ тригонометриче. d) калкулълъ пегъдъторескъ: калкулълъ камбіал, калкулълъ арбітраціалзі, калкулларea къштійгълзі ші а пегъвей ші тревіле камбіале; хартііле статълзі ші пегодълъ кь акціоніле; калкулълъ de moneta ші de търфърі.

с) Штіінде ле патъралe:

Класса IV. Артродъчереа ші історія патъралъ; зоологіа пьрчезьндъ дела anatomia ші фісіологіа стълзі; трактареа пе ларгъ деспре анімалеле кь вертевре, асшотъ de артареа препарателоръ ші а фігърілоръ; конспектъ пе скъртъ аспра анімалелоръ фъръ вертевре. Артродъчере ла дескріереа кь гъра ші кь кондеіалъ.

Класса III. Аш семестрълъ de варъ ші ла ашчезьгълъ семестрълзі de іарпъ Botanica кь ескърсіші, ла карі іаз парте кьте 10 сколарі de o dată; еаръ ші жізмътатеа din зрпъ а семестрълзі de іарпъ зш конспектъ генералъ аспра mineraologiei.

Класса II. Історія патъралъ сістематікъ; элементe de фісікъ ші de хіміа корпърілоръ аорганиче пълъ ла металле, кь diverse experimente.

Класса I. Континъареа din історія патъралъ сістематікъ, din фісікъ теорія imponderabilelor, вълдъра, електричатeа, magnetismul, аштіна; din хіміе металеле ші хіміа корпърілоръ органиче, кь ессерчіде ші лабораторіалъ хімікъ.

Афаръ de ачесте овіекте маі сжнт каліграфіа, десетпълъ, кълтареа, ші дімнастіка ші тоте класеле.

Аш класса чеа маі аналтъ есте десетпълъ геометрікъ, теорія проіекціонілоръ лінілоръ, планърілоръ ші корпърілоръ ші діверсе пьсчійні, даръ пьмаі кьте 1 оръ пе септътъшъ; din контръ се даз дьве оре пе септътъшъ десетпълзі кь тълпа ліверъ.

Сколаріі карі есш din сколеле реале, трекъ саз deadрептълъ ші віеада практикъ, саз се дькъ ла скола політехнікъ, ла скола коммерціалъ, ла скола агрономікъ, селваністікъ саз монтапістікъ.

Аш Дресда есте зш дімнасіа пьвліа, пьмітъ аш Крѣчіі (Kreuzschule), сшнтъ дірепціонеа Домпълзі Доктор Клее, ші дьве дімнасіі привате, зпълъ ші четатеа веке пьмітъ аш лзі Блохманн, ші алтълъ ші четатеа ньвъ пьмітъ аш лзі Краусе. Амандьве ачесте din зрпъ сшнтъ тотъ de o dată ші интерпате. Кь джиселе сшнтъ зште ші сколе реале. — Дімнасіалъ пьвліа се фьндъ din допъчіші фькьте de чегъдіані, ші се діне пълъ ші зша de асгъзі дінтръ ачестеа. Аш чептеніалъ трекътъ, Домпълъ Відтъмъ фьндъ зш конвіктъ центръ 12 коніі din фамиліа сз, ашкъ кь кондіціонеа ка пе лъгъ ачештіа сь се крѣскъ ші алді 6 коніі сьрачі Маі пе зрпъ конвіктълъ ачешта се зш кь скола приватъ аштемейатъ de Домпълъ Блохманн, каре кіаръ ші зш-ле ачестеа мърі ла Ценева. Домпълъ Бенденбергер дірепторіалъ de азъмъ аш ачешті дімнасіа, есте дінереле Длаі Блохманн. Ез дла алаі фьрте аштрістатъ din кавса торціі сокълзі сьз, кь тоте ачестеа Dsmia лзі авъ вьпътатеа de а ші аръта кь de ашърптълъ інстітутълъ сьз, каре е фьрте віне органисатъ. Ассеміне вьпъвоіндъ шаніфестъ кьтър міне ші Домпълъ Др. Краусе каре гьверпѣзъ дімпрезъ кь преа-дывьдатълъ сьз кьтватъ. Др. Wagner, інстітутълъ din четатеа ньвъ. — Сколаріі din ачесте інстітуте пьтескъ центръ дывьдътъръ ші аштрѣцінере ла D. Бенденбергер кьте 350 талері. ла D. Краусе кьте 300 талері пе ашкъ. — Дімнасіалъ пьвліа, каре серпеште de моделъ, сшнтъ дірепціонеа Домпълъ Ректор Др. Клее, се компъне din 5 класе, карі сжнт ашпърдте ші кьте дьве секціоні, фіекаре пе зш кьрсз de зш ашъ, афаръ de класса чеа маі аналтъ (Prima), каре формѣзъ пьмаі о секціоне, аша ашвацъ регълатъ, ашші пьінескъ кьрсълъ лоръ дімнасіалъ ші рестімъ de 9 ашві. Еі се прітескъ ашдатъ че есш din класеле элементаре ші вьрстъ de 9 саз de 10 аш, ші фінескъ кь модълъ ачешта стьдііле дімнасіале ші вьрстъ de 18 саз 19 аш. Профессоріі din Германія сжнт de пьрере кь тінеріі сь се окъпе din фьрацета лоръ конілтріе кь стьдііле че контрівескъ ла кьлтъра генералъ пълъ ші верста ачешта, ші ашші фькьндъшші есшменеле de матърітате кь вьпъ сьчешсъ, сь трѣкъ ла зшверсітате, кьндъ сьнт депліа десволтаді ші ші привінда корпоралъ ші ші чеа інтеллек-

твалъ. Деци дитълдиреа анілоръ сколастичі, есте о печеситате неаппъратъ, фъндатъ не патра оменѣскъ. — Обіектеле принципале дн Цимнасіи сжнт літвіле классиче, латіна ші еллена, дн каре дн адевъръ о дѣкъ фбрте департе. Не лънгъ джиселе се днваць релігіонеа, історіа, географіа, штіинцеле патрале ші математиче ші пропедестива ла філософіе. Днсъ нъпъ акъмъ се паре къ тотъ н'ав пѣгълъ съ се деслеце деплівъ проблема, къ че дитидере съ се деа штіинделоръ реале, аша дн кътъ тінеріи съ ессъ дн цимнасіи віне днзестраціи въ ачесте кзпостінде, ші тотъ де о датъ съ нъ пѣтїмѣскъ кълътра класікъ не лънгъ о преа маре дитидере а штіинделоръ реале. — Дн Ліпсіка сжнт дѣзе цимнасіи пѣвлїче, зпълъ ла вісерїка съптълзі Ніколаз ші алтълъ ла вісерїка съптълзі Тома. Ачестъ дн зрмъ аре ші зпъ інтернатъ (alumnatu) пентръ 60 де тінері съраці, карі днваць ші кжотъріле, ші сжнт овлігаці де а кпнта дн вісерїка съптълзі Тома, съптълзі Ніколаї съптълъ Петръ, съптълзі Павлъ (ла зпїверсітате). Дїректорїз ла ачестъ цимнасіи есте преа-днвѣдъатълъ Годофредъ, Стаалвазм, омъ днаїнтатъ дн вдрстъ, днсъ верде. Домніа лзі, не лънгъ тѣте оккзпъчїзпїле сале челе пѣлте атжтъ ла цимнасіи кътъ ші ла зпїверсітате, авъ взпътатѣ а ші арѣта къ де амърънтълъ тотъ ашезъмъжотълъ, а ші комтзпїка тѣте кзпостїнцеле реларїве ла дїсциплїна ші днвѣдъътра алъмпїлоръ, ші а тмъ презента профессорїлоръ, ла але кърора лекцізпї лзі парте, — Цимнасіѣл ачеста се компзпне дн 6 классе, днсъ кърълъ пентръ фїекаре классъ есте де зпъ анъ ші цїзъмътате, прїн зрмаре ші аїчі сколарїи фїнескъ цимнасіѣл дн ресгїмпъ де 9 ані де зїле. Де алтїнтереа обїектеле де днвѣдъътър сжнт тотъ ачелеа, ка ші ла Дресда, къ пзїдїнъ дїфферїндъ дн дїспзнереа оргъ. Ръмъне де днсетнатъ къ дн класселе маї дналте се пропзпне, атътъ дн Ліпсіка кътъ ші дн Дресда, ші літѣа евреѣскъ пентръ кандидаціи де теологіе. Профессорїи дн класселе дналте се сервескъ къ літѣа латїнъ атътъ пентръ традъчереа азторїлоръ гречї, кътъ ші пентръ еспїкареа азторїлоръ латїні (п. е. Horatius). Дїнтре літвіле модерне се днваць францѣза не тотїндїне, ші дн знеле кіаръ ші енглѣза ші італіана.

Ла вісерїка съптълзі Тома есте ші о сколъ прїмаръ лїверъ пентръ четъдїанї (Rathsfreischule).

А. Т. Л.

ШКОЛЕЛЕ ЧЕЛЕ ДЕ МѢСТРЪ дн Молдова.

(Капетъ.)

Класса IV.

Теологіа Пасторалъ дрептѣа еклесіастїк ал вісерїчеї ресърїтлзі дзпъ канонїле Апостолїлор шї а ле сіноаделор. — Літѣа Халдеїкъ, Сїріанъ, ші Аравїкъ, Катїхетїка, Методїка, Дїдактїка, Ометелїка, ші Асчетїка, Тїпїкъла ші кжотъріле вісерїче шті.

Агрономїа кът се ва пѣге маї пре ларг ші элементеле де медечїнъ ші де ветерїнарїе, вор фаче парте а днвѣдъътрїлор дн класселе кзвенїте.

Кътръ ачесте ордонъмъ зрмътоарелъ:

1) Ачест ашезъмънт де днвѣдъътър, кзпрїнзъторїз де класселе нормале, цимнасіале ші Теологіче, се ва днтітъла „Семїнарїа Сънтелор Монастїрї Неамцъла ші Секъла.“ Ачестъ семїнарїе потрївїт ашезъмънтълзі Монастїреї ші въ хрїсовъла Домніеї Ноасгре де сзнт N. 486, дат дн 22. Август 1853, пентръ скоалеле днчепътоаре дн Търгъла Неамцълзі, днтръ Адмїнїстраціа са дн пѣзнтръ, ва ста сзнт кзратела сзперїорълзі Сънтїеї Монастїрї Неамцълзі, каре ва аве немїжлочїтъ інсפקціе моралъ ші матеріалъ.

2) Партеа счїентїфікъ ва ста сзнт о Епїтропїе спецїалъ, компзсъ де Преа Съндїгъла Мітрополїт і де Мінїстръла Кълълзі ші ал Інстръкції Пѣвлїче, ші де Інспекторъла генерал ал скоалелор.

3) Ачестъ Епїтропїе се ва днгрїжі де а днвзпътїдї ачест ашъзъмънт штіїндїфік атътъ прїн адъѣдїреа штіїндїлор фїлологіче, літераре ші факълтатїве, кът ші прїн днзестрареа лзі къ тоате реквїзїтеле пентръ днаїнтїреа глї перфекціонареа са.

4) Дрепт ачееа Епїтропїеа ва фї дндаторїтъ, не лънгъ деосевїте але сале атрївзътърї, а прївегеа ка не фїе-каре ан съ се днзестрезе вївлїотека де астъзі афлтоаре а монастїреї, къ кърдїле трезвїтоаре дн тоате літѣеле ші штіїнцеле че зрмеазъ а се преда.

5) Днвѣдъътърїле се вор пропзпне дн літѣа Ромънъ не лънгъ каре се вор днвѣда ші літѣеле веки, прескрїсе прїн програмїле маї сѣсз кзпрїнсе адезгъндъсе ші катедре пентръ літѣеле нове але Европїе.

6) Обїектеле днвѣдъътърїлоръ Спїрїтѣале, кзпрїнсе дн програмъ, вор ста сзнт спецїалъ прївегере а Пре Съндїгълзі Мітрополїт.

7) Обїектеле днвѣдъътърїлор пропедестїче але

ЪНЪ РЕСПЪНСЪ КЪТЪ ДОЪ.

Iamii.

Domnule redactor!

Oamenii adevărzăbi аз фостъ тотъ де зна съшиади кіаръ де amicii лоръ. Ачеастъ тристъ еспериндъ амъ авт'о еъ. D. Когълицеанъ, пелътѣндъ мистъи зпъ артиколъ азъ мезъ че с' аз фостъ репродъсъ дн жърналъз Timpuu, дъпъ че сінгъръ мъртърісі дн Nr. 6 азъ României Literare къ-мі есте амикъ, апоі ка консеквнцъ ть лові дн персоналітате; ачелъ артиколъ дъпъ че-лз кваликаіс ка патфолетъ, Длзі воі къ феліцитре софісте а дестра, къ нъ е патфолетъ. Даръ аші воі ка ори чине съ жъдече дакъ-і есте кзѣва ертатъ съ сакрифіче не зпъ амикъ дн опинізнеа пълікъ интрепегъндъ піште ideі de глътъ къ квлоріле челе маі негре; аші воі съ жъдече ори чине дакъ нъ авеамъ кзвълътъ съ пѣмескъ артиколъз съз патфолетъ дъпъ квлінтеле: „Сокоате къ фемеіле Молдовене сънтъ респонсабіле де непорочіріле сале аморосе?“ Кътъ а пѣтѣтъ Длзі арѣнка аша квлінте дитр'о фоасе аспра зпзі амикъ? Че а фостъ штітѣтъ Длзі? Аз доаръ амъ кзвѣтатъ съ амъ врео интригъ дн фамиліа са ші н' амъ ісвѣтлѣ ка алціі? Аз доаръ фіндъ къ Длзі есте колонелъ ші аре атѣте меріте къ каре сінгъръ се лавдъ кълндъ се апѣкъ де скріс челе маі микъ лѣкръ, апоі съ-і треакъ къ ведереа тотъ лъмеа жокъріле де дъхъ, къ каре вреа съ се дитреакъ? Спзе ори чине нъ е патфолетъ ачеста? Апоі че квлінте маі авеа съ маі факъ апелъ ла трівналъз опинізнеі нъ ліче прін артиколъз дн Nr. 16? Четеаскъ ори чине ші артиколъз ачеста ші спзе каре дн поі доі есте апостатъ кѣтръ вѣна квлінцъ ші каре маі мълъ де кѣтъ алѣлъ а респектат'о дн скріріле сале?

Нъ амъ рѣспънсъ ла ачелъ артиколъ; амъ лъсатъ съ-лз деспрѣваскъ лъмеа каре, е маі дреаптъ де кѣтъ Длзі, ші сжнтъ пълдѣмтѣ къчі пѣп' акъта нѣме н'а рѣдікатъ бочеа дн фавѣреа Дсале.

Даръ артиколіі че амъ пълікатъ деспре лімѣъ дн Patria, аз провокатъ еаръші анімосітѣді пентръ піште адевѣрѣрі каре се vede къ аз ловітъ не чінева. Рѣз воіторіі меі нъ авѣръ тѣріа кзрадзілзі а се дескълпа дн пѣвлікъ, чі днчепѣръ жокълъ патфолетелоръ, каре domnule Когълицеанъ ле-а фѣкѣтъ де модъ. Gazeta de Moldavia прін Nr. 45 дн 7. Ізні пѣвлікъ о адресъ кѣтръ міне плінъ де калѣтніі ші інаміі: Albina Românească вреа съ контінзе ачееа че Romania Literara а днчепѣтъ.

Аша даръ vezi, Domnule redactor, къ доъ жърнале дн Молдова с'аз нѣсъ дн остілітате къ міне, пълдѣмтѣ amicii лоръ ші леалітѣдеі лоръ. Де ачееа алергъ ла жърналъз Дтале, кързіа адеца амъ фостъ колабораторъ, пентръ ка съ се пѣвліче сжнт невоітъ ал адреса ла D. Maria Mișoșasca пълъ че воіз къпѣта сатісфакцізнеа дъпъ леці каре сънтъ дн дрептате а о зртѣрі. —

Рѣспънсъ D. Maria B. Mișoșasca.

Амъ вълѣтъ скрісореа че мі-аі адресатъ прін Albina Rom. Nr. 45 ші къ дѣрерѣ ть вѣдъ невоітъ пентръ пріма оръ дн віаца теа съ атакъ не о фемее.

Вѣдъ къ те-аі свѣратъ пентръ портретъз че ді-амъ фѣкѣтъ дн рѣпосатъз жърналъз Timpuu, ші ть трѣташі ка не зпъ прокетъ. Нъ те тѣме: нічі мѣна Дтале, нічі мѣна фічеі Дтале нъ воіз чере; къ фемеі ка Дв. нъ воіз съ амъ а фаче; де ші-ді даі аеръ де авѣре, де ші ешті дн релѣзіні къ жърнале, даръ дъпъ топъз къ каре те еспрмі, нъ мерітезі стіма нѣмъзі. Ез кѣпоскъ фемеіле молдовене ші нъ мі-амъ пердѣтъ ілѣсініле къ тотъз деспре еле: чеа маі шаре парте сжнтъ делікате дакъ нъ ші преа віртѣосе; о фемее кѣтъ де пѣдінз віне крескѣтъ нъ пѣте съ рѣсѣле ворѣеле Дтале. Даръ вѣдъ кѣтъ де коло къ ді-аі датъ мѣна къ D. Когълицеанъ ка съ ворѣешті ла флекѣрі. Длз ферічїтезъ ші не Длзі къ ші-а гѣсітъ о ешлъ ка Дта. Вѣдъ къ ді-аі днпрѣмѣтатъ ideіle дн рѣспънсъз челе делікатъ че мі-а адресатъ Длзі прін Nr. 16 азъ Rom. literare.

Пѣтеді съ ть пѣміці (ші нъ дн іроніе) гѣрѣ-де-авѣръ, къчі потъ съ ть свѣз не авѣонъ, съ въ спъз адевѣрѣрі каре съ въ факъ а ромі, ші нъ штіз а мінці ка Ізда Іскаріотъз. Че рѣско-ліці торпінтеле пентръ ка съ доведіці къ аз потъ авеа інімъ де ромъз? Че ловіці дн меморіа та-меі теле пентръ авѣрдітѣділе Дв.? Нъ тревѣеа съ мерѣці аша департе; съ фі дитревѣта не чеі че трѣсскъ че штіз деспре паштереа Двѣстре? Дар! Сънтъ де Греакъ; афладі днсъ къ сънтъ тѣ фііз татълзі мезъ каре е Ромъз, ші дакъ пѣтеле пѣстре саръ днѣлні не чееа лъме, ве потъ днкрѣдіца къ а теа нъ с'аръ рѣшіна днпн-теа трівналъз черескъ де фантеле ші віаца са: не пѣшѣнтъз Молдовеі тама теа с'а фѣкѣтъ ромъз ші дн дѣреріле сале пѣскъндъ пѣспре-зече фіі і-а крескѣтъ дн сімѣмінтеле націонале ші дн прінціпіеле де онѣре. Даръ Дта, domnule

Митомаскъ, дн локъ де копії мѣдизиді нашті дикъспри вастарде. —

Даръ съ те дотрѣвъ: де че порді маскъ? Вреі ка дн Ізні съ фачі маскарале карневалъ-лзі? Штіі къ амъ дрептълъ съ-ці рѣшпъ маска?... Даръ че вѣдъ!... нъ сѣмені а фі мѣ-іѣре... О, днделегъ акъта комедіа... даръ че прѣстъ ідеа ді-а венітъ съ те апъчі съ жочі аша рола!... Тревъеа, челъ пѣдінъ, съ-ці фі стѣдіатъ маі віне ролаъ; съ фі ворвітъ, съ фі еспінатъ, съ те фі марціолітъ, съ фі цестіклатъ; съ-мі фі ворвітъ нѣмаі деспре челе че те прівіа, іаръ нъ съ саі дін зна 'п алта ка пѣпъза каре каътъ дін че съ-ші факъ кѣвѣлъ; сокогіт' аі къ м' зі трѣп-тітъ ла пѣшпѣтъ зікѣндъ къ сълт о аспідъ каре тѣ пѣтрескъ къ ланте ші рѣзѣфалъ венітъ? О, нъ; те дншелі. Зітъ-те ла міне: еъ стаз дрептъ, мі-е фрѣптеа сепітъ, мі-е кѣцетълъ кѣратъ; іа сеатъ къ нъ сълт аспідъ чі о тѣ ка омені ші нъ фѣре де міне німені дін чеі че м' аз кѣпоскѣтъ віне; нъ тѣ пѣтрескъ днсъ къ ланте астѣзі, чі къ адевъртѣ венітъ пре каре дѣз сорѣв дін пеана Дтале центръ ка съ ді-лѣ арѣпкъ еаръші Дтале дн фацъ. Дакъ а венітъ лѣврѣлъ ка съ-ці рѣспѣндъ прѣкѣтъ ді-се кѣвіне, апоі еъ амъ аргѣмінте деетъле ші дді потъ сизне лѣврѣрі каре нѣ-ді воръ плъчеа; нъ мінчизні, нъ наломні, чі адевърѣрі агестате къ докѣмінте азтептіче.

Дді віне дндѣмѣпъ съ те лѣзі къ лѣ-крѣрі де жѣмъ тѣ тѣ секолъ. Негрешітъ: дакъ нъ те веі лѣзда сінгѣрѣ, чіне пѣіба те ве маі лѣзда? Дар? лѣврѣріле Дтале сѣпѣтъ кѣпоскѣте: дн жѣмъ тѣ тѣ секолъ ді-аі днкеіегъ мінзнатъ де фрѣшмосъ каріера ші ді-аі мѣпнатъ мінзнатъ де віне лѣврѣріе. Че съ зікъ? Аі есплоататъ къ о трістъ стѣпгъчіе рѣпосадіі поеді аі Італіеі, крѣ-зѣндъ къ ешті дн старе а крѣа зпѣ Парнасъ пе вѣрѣлъ Чеахлѣлзі, ші н'аі датъ лігератѣре; нічі такарѣ доъ строфе де моделъ; аі лѣкратъ оде ші сонете къ профѣсизне ла днѣврѣді ші лѣ дошні. Деачеа зачі дн пѣлѣреа зпде, трѣвъѣ съ-ці закъ меторіа!...

Акъта зітъ-те ла міне. Мѣ везі? Ез сълтъ ачела че те-амъ десѣскатъ... Еі віне! нъ вѣдъ къ аі фі зпѣ сѣре пѣтрѣ ка съ нѣ-ді наѣтѣ петеле ші съ те лѣз пѣпедепсітъ пѣтрѣ каломніле че арѣпчі аспра теа; нічі о факъ ачѣаста пѣтрѣ ка съ-мі даъ аеръ де Ерѣдітъ каре зічі къ нъ тѣ прінде; нъ амъ днѣвдатъ дн скѣла Дтале пѣтрѣ

ка съ аспіръ ла ерѣдічівнеа къ каре те лѣзі Дга; нъ м' амъ днѣмѣоатъ нічі о датъ къ продѣчеріле теле, пе каре одіноіаръ лѣ глоріфікаі прін жѣр-палъ, іаръ акъта лѣ дефаміті; нъ м' амъ плѣнѣс нічі о датъ къ нъ мі с'а датъ локъ дн плеіада поеділоръ; нъ! м' амъ мѣлѣмѣтѣ къ поесіа зпѣоаръ ші къ рѣпѣтѣчівніа де каре-ші вате жокъ дѣхо сѣлѣ Домнъ Когѣлнчѣанъ; даръ ка поегъ нъ воіѣ, домнѣле, съ тѣ пѣпъ алѣтѣрі къ Дга, ші ка о тѣ нъ воіѣ съ амъ рѣпѣта діа Домнѣлзі Когѣлнчѣанъ, къчі штіѣ а тѣ вате къ пеана ла дѣлѣ ші пѣтрѣ о нѣре.

Дакъ днсъ есте ворѣа де рѣпѣта діа (каре дѣмніата о днсемні...) ші каре зічі къ а ажѣпѣс проѣврѣлѣ ші кіаръ прін кодрїі дереі: орї че днделегъ аі вре Дга саз семені Дтале а да ачестеі фрасе, нъ воіѣ съ-лѣ днделегъ; іаръ де тѣ сілешті съ-лѣ днделегъ, коміді о іпѣаміе: оа-меніі се крїтїкъ дѣпъ історіа відеі лоръ, іаръ нъ дѣпъ ачѣеа а фаміліеі саз а стрѣшпѣлоръ лоръ. Ловеште - тѣ дн фацъ дакъ-ді дѣ тѣва, іаръ нъ дн кѣлмїе. Че аі деслеагъ-ді нъ міне ші нъ те лега де коада теа.

Пѣтрѣ ка съ днкеіѣ, воіѣ съ-ці арѣтѣ зпѣ верѣз каре амъ фѣлѣтѣ акътѣ де кѣрѣндъ; дді тѣртѣрісескъ днсъ къ нъ е орїціналъ: е імітатъ дѣпъ алъ Дтале ш' апоі штіі къ еъ сълтъ фаміос імітѣторъ... Акълатъ:

„Зпѣ вѣтрѣпѣ че се апѣтѣ де скрїсѣ прѣсте каломніі. Есте нъ сконѣ съ се етеле де 'векіте іпѣаміі... Че? нѣ-ді илѣче?... апоі дар' фѣндъ къ штіѣ къ-ді илѣкъ проѣврѣрїле, ваіѣ съ-ці адѣкъ ашїнте де зпѣ проѣврѣ каре ші се пѣре къ де мѣлѣ нъ л'аі азѣтѣ: „каътѣ-ді маі віне вѣрна че аі дн пѣсѣ де нѣтѣ пѣіѣлъ дн овіѣлъ алтора.“

Adio, дѣмнѣ Митомаскъ, саз маі віне зі-кѣндъ, Домнѣле ермафродітѣ!

Г. Сіон.

2 Маі 1865.

О СКЪРТЪ КЪЛЪТОРІЕ.

Порпїрѣм дн Бѣкѣрѣпті къ аміѣс мѣз ка съ вісіѣмѣ шѣтѣ-ка дістрїѣте мѣптене. Ера дн лѣ-но лзі Апр. апѣлѣ корѣпѣ. Сінгѣрѣ ідеа къ епнѣм дн капіталъ, къ тоате вѣзѣрїле ші градііле еі, пе фѣчеа съ рѣспїрѣтѣ аеръ маі ліберъ, маі віп-фѣкѣторъ. Днсъ імацінадіа зпѣр фрѣвѣсѣді реале, зпѣр днкѣпѣті але патѣреі че авѣам а

дѣтѣли, дѣ ачестѣ тѣмъ, ла фѣ-варе насъ не свѣтѣ поалеле Карпацілор, не пѣнеа дѣ існѣтъ а сълта де о възкрѣіе педескрѣптівилъ, містеріоасъ.

Съ пѣ зѣтѣмъ: Дела кватрѣмъ пострѣ шѣ пѣмъ ла канѣл подѣлѣі Могошоаеі, не каре ешѣрѣмъ, кале де зѣмъ кватрѣ де орѣ, фѣкѣрѣмъ о орѣ дѣ-треагѣ, фѣіндѣ къ, пѣ шѣгѣ де че дѣ зѣоа ачѣеа, пасадѣмъ ера фѣоарте стрѣкатѣ, пѣмаі грѣпѣ; не лѣпгѣ аста, трѣвѣзіа шѣ съ авѣатѣмъ не-контенѣтъ ка съ лѣсъмъ трѣчѣре лѣверѣ лѣврѣелор шѣ алтор асемѣнеа персопаѣе.

Дѣла варѣерѣ авѣкарѣмъ дрѣмъмъ Плоешті-лор. Тѣмъмъ ера камъ пѣоіосъ. Кѣтъ дрѣмъ шѣосѣза, дістанѣмъ ка де вре о дозѣ оре, тер-серѣмъ вѣішорѣ; ла канѣтѣмъ еі, камъ дѣтро вале, фѣрѣмъ невоіѣі а трѣче несте зѣмъ арѣікѣ (зѣгазѣ) че опрѣа о апшоарѣ ка съ фѣрмезе зѣмъ стамѣмъ (лакѣ де пеште). Пасадѣмъ ачѣста ера аша де тѣосъ шѣ вѣгашѣмъ лѣі атѣтъ де адѣкѣмъ къ трѣ-сѣра дѣгрѣ пѣмъ дѣ осіі, іар апѣмалеле че о тѣ-раѣ пѣмъ 'н вѣртѣ: п'ачѣ ера съ не рѣсторѣмъмъ кѣнд дѣ лакѣ, кѣнд дѣ скѣрсѣра лѣі, дрѣмъ діспо-сіѣіа вѣгашѣлор; лѣсъмъ вѣетеле апѣмале, дѣмъврѣвѣ-тате де хі, хі! шѣ вѣче не сѣіпаре; не скоасѣрѣ къ фѣдѣмъ кѣратѣ, тѣмъдѣмѣрѣмъ черѣлѣі къ чѣлѣмъ пѣдѣмъ пѣ шѣ аз фѣрѣтѣ пѣчѣоареле. Дѣдатѣ че свѣрѣмъ не чѣеа алѣмъ колѣмъмъ зѣале а вѣіі, зѣмъ омъ дѣла о алѣбергѣ не ешѣі 'наіnte, фѣкѣндѣ-не семъмъ съ опрѣмъ. Дѣтреварѣмъ: че есте? Парале центрѣ подѣ, пѣ се респѣнсе къ зѣмъ томъ камъ тѣрѣдѣ шѣ індіфѣерѣнте. Нічѣ D. T. чѣгѣторѣле, нічѣ D. B., аздіторѣлор, пѣмъ кѣтѣва съ вѣмъ треакѣмъ пѣп гѣндѣ къ центрѣмъ врезѣмъ алѣмъ подѣ, пѣ! центрѣ ачѣла дрѣне каре ера съ не фѣчѣмъ пѣскарѣ фѣрѣ воіа поастрѣ. Аста есте пропрѣіетате воіереаскъ.

Пѣдѣмъ маі дѣколо не дѣпѣдекарѣмъ де зѣмъ асемѣнеа подѣ, маі томъ де ачѣеашѣ констрѣкѣіе, адѣкъ нарѣ вѣтѣдѣ дѣтр'о парте шѣ п' алта, шѣ ла мѣжлокѣ арѣкатѣ пѣмъжѣнтѣ, гѣноіѣ, тѣрѣчѣіні шѣ трѣстѣе, къ сѣнгѣра діфѣрѣндѣ пѣмаі, къ ла зѣмъ канѣ авѣашѣ кѣте-ва влѣне, дѣр каре, ла дракъ, преа ера вѣ еластѣче. Ачѣстѣ подѣ серѣвіа, не кѣтъ вѣзѣрѣмъ, а фѣрша зѣмъ лакѣмъ тарѣ саз зѣмъ ресерѣворѣмъ, дѣмъ каре аноі се скѣрѣѣа не скокѣмъ зѣмъ шоаре дѣстѣлѣ апѣ, ка съ пѣе дѣ мѣшкарѣ треі саз патрѣ роате. Фѣрѣ ачѣастѣ шоарѣ тошіа ар перде поате маі

тѣмъмъ де жѣштѣтате дѣмъ венѣтѣмъ еі авѣалѣ. Пѣлѣтрѣмъ шѣ ачѣі парале центрѣ подѣ шѣ, дака мѣ адѣкъмъ вѣне а-мѣнте, не сѣзсерѣ къ шѣ ачѣаста ера пропрѣіетате воіереаскъ.

Ерамъ ачѣі пѣла 7 оре; афѣларѣмъ дар не кале съ тѣмъмъ маі департе. Аша есте кѣнд е с'о-паѣмъ ромѣнѣл, зѣче о ворѣвѣ: дѣнаіnteа поастрѣ не дѣтѣлѣрѣмъ де кѣтъ тѣмъ сѣпѣмъмъмътѣшоаре, грѣпѣ шѣ локѣрѣ де дістанѣмъ фѣоарте лѣпѣі. Бѣтѣндѣмъ кѣіі, дѣпѣодѣндѣмъ ла хамѣрѣ шѣ дѣпѣмъгѣндѣмъ къ зѣмерѣі авѣа скѣнарѣмъ къ сѣолѣтѣл, аѣзѣпгѣндѣмъ ла чѣл-дѣмъ-тѣмъ сатѣ не ла о орѣ дрѣмъмъ мѣзѣл попѣіі. Патрѣ зѣлѣ дѣтреѣі ашѣтѣтарѣмъ ачѣі дѣдрѣнтѣрѣеа дрѣмъмълѣі; орѣ кѣдѣі трѣчѣеаз дѣсъ дѣмъ сѣсѣ не дѣскрѣіаз томъ маі рѣвѣ. А чѣмъчѣа зѣі не лѣварѣмъ ініма-дѣмъ дѣнгѣі шѣ репорнѣрѣмъ не калеа поастрѣ. Пѣмъ ла Плоешті не авѣрѣмъ де кѣтъ ачѣеашѣ соарте, ачѣеашѣ невоі але прѣмеі попѣі.

Ла варѣера ачѣстѣі канѣітале де дістрѣктѣмъ трѣвѣ-съ фѣчѣмъ halt, шѣіііді дѣмънеавоастрѣ, центрѣмъ вѣста-вѣлетѣлѣі поліѣііеі; саз дака не шѣііі се вѣ сѣзѣі-е: сѣнт ніште тѣсѣрѣі саз рѣгѣле, ка томъ інді-дѣлѣмъ че інтрѣ саз есе пѣмътр'о варѣерѣ, съ фѣе асѣел-есамѣнатѣ, сѣре а пѣ се пѣтеа стрѣкѣра фѣрѣі шѣ фѣкѣкторѣі де рѣде.

Нѣмаі къ врео пѣсе зѣле маі наіnte се фѣра-серѣ дѣмъ Бѣзѣрѣштѣ, дѣмъ грѣждѣмъ отѣлѣлѣі На дѣі о-п а л (аша се кѣіамъ асѣзѣі, іар пѣмъ 'н авѣл трѣкѣтѣ се-кѣіеа де St. Petersburg), маі мѣлѣдѣі каі де сол-даѣі, Не шѣтѣмъ не каре варѣерѣ, къ че вѣлетѣ шѣ къ че вѣстѣмъ вор фѣі трѣкѣтѣ ачѣешѣіа. — Пермі-теѣі асѣтѣ мѣкъ дігрѣсіе, че мѣ венѣ аша де апро-посіто.

Ла інтрѣрѣеа прѣмъ варѣерѣ се фѣрмасѣ о волѣтѣ дѣмъ скѣрсѣрѣле страделор дѣмъ каре ні съ скѣлдарѣмъ вѣедѣі каі камъ фѣрѣ воіа лор. Вѣлетѣлѣмъ че фѣз даѣтѣ дѣдатѣмъ пѣ ні се дѣнтоарсе де кѣтъ дрѣмъ о фѣоарте лѣпгѣ ашѣтѣтарѣ: се веде къ кѣмъі тапѣл' де варѣерѣ саз атѣпѣі дѣмъвѣца карте саз не шѣтѣмъ нічѣ-де-кѣмъ; томъзна фѣче. Да ваі де кѣмъ, не скоа-серѣмъ шѣ дѣмъ ачѣеа вѣалѣтѣ шѣ авѣкарѣмъ дѣмъ лѣмъ-гѣлѣмъ зѣнеі страде, че пѣрѣеа конѣампѣтѣ де томъ сѣіпѣііі пѣрѣіпѣіі ла о тѣмъ де сѣаімъ; не о лѣгѣре шѣ алта а вѣгашѣлор се маі кѣпошѣеаз ніште канѣте де пѣзіеле пѣтрѣде шѣ ніште волованѣ азѣ-каѣі дрѣмъ воіа дѣтѣмъпѣлѣрѣі. Дѣчетѣмъ къ дѣчетѣмъ дѣмъ вѣсѣрѣмъ шѣ асѣтѣ невоіе шѣ, апропѣіііndѣне де пѣадѣмъ, іатѣ-не не пасадѣі: не кѣмъдѣмълѣрѣ дѣпѣііі мѣ не ачѣста, дѣтр'о дістанѣмъ оаре-каре, ка пѣ-тоате чѣлѣлѣмъте дѣмъ Цара поастрѣ (Ва зрѣмъ)